

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Választások előtt.

jan. 12.

(—r.) Az egész országban megindult választási mozgalmak ezuttal bizonyos méltóság jellemzi. Mintha a választó közönség igaz tudatára ébredt volna magasztos hivatásának s mint a parlamentben történtek legilletékesebb bírósága, komoly megfontolással lát hozzá az előkészítő munkálatokhoz.

A jelöltek nevei között is inkább valódi politikai munkások, mint jószándéku, de gyenge energiával megáldott férfiak neveit olvassuk. S ez idején való változás is. Komoly és nehéz munka várakozik az új ülészakban a honatyákra. A véderőtörvény végleges rendezése, a vám és kereskedelmi viszonyok lebonyolítása s ami eredményében talán a legnehezebb politikai munka: a házszabályoknak olyatén módosítása, mely állandó bírálat tárgya lesz a jövő politikai nemzedéknek.

A közelmúlt eseményei elég tanúságot és okulást nyújtottak a választó közönségnek arra nézve, hogy sok avult intézménye van parlamentünknek; sok hagyományos és a jogszerűség lát szatával bíró visszaélésnek kell ott véget vetni. Ehhez a munkához pedig olyan férfiakra van szükség, kiknek tudása, tiszta hazafiai érzése garanciát nyújt a választóközönségnek, hogy való-

ban az ő akaratuknak tolmácsai lesznek a törvényhozó testületben.

Különösen az új ülészaknak a választói jog rendezésére irányuló tervei teszik kívánatossá ezt a garanciális követelést. Az utolsó cenzus megállapításától napjainkig minden téren, de különösen a szellemi önállóság és művelődés útján annyit haladt előre népünk, hogy a régi birtok-, illetve adócenzus alapján megéjtett választások mellett a polgárjogok gyakorlásából olyan polgárok is kimaradnak, akiknek ebbeli jogát vitatni csakis a régi rendszer mellett lehet, mert az európai példák e jog kiterjesztését rájuk szinte megkövetelik. E fontos munkálat lelkiismeretes végrehajtása az egész nemzet jövőjére lesz kihatással.

A szabadelpárt komolysága hatással van az ellenzéki pártokra is. Vessünk fátyolt az elmúlt régi választások sok, keserű visszéléseire. Nemesak az intéző körök, hanem maga a korrumpált választóközönség is oka volt azoknak. Nyitott szemmel, de becsukoit marokkal tekintsen a választó jelöltjére s akkor megszűnnek a régi bajok és ideális eszmékben gazdag parlament fog fényt árasztani jutalmul az elvekért s a haza igazi javáért lelkesülő választókra.

Valljuk meg az igazat, igazán tiszta választás alig volt eddig Magyarországon; pártkülönb-

nélkül az egész nemzetre vonatkozik állításom. Tanuja voltam a mult választáson egy igen tanulmányos esetnek. A kerületet nem nevezem meg. A néppárt és a szabadelpárt küzdött erősen egymással. A választás eredménye egy község szavazatán mulott, amely busás jutalom fejében ígéretet tett az egyik félnek. A másik erről tudomást szerezvén ráigért ellenfelére, mire azok mind átpártoltak. Az utolsó napokban sikerült az első lefoglalónak tetemes áldozat árán visszahódítani a községet. El is jöttek azok, csak hogy nem reá, hanem ellenfelére szavaztak, ki felvonulásuk előtt újból magához hódította a 120 szavazatot.

Megundorodtam ettől az alacsony jellemtelenségtől. Mindenki tudott az esetről, de petíciót nem adtak, mert a vesztes fél egyszermindenkorra visszavonult a politikától. Hány hasonló eset ismétlődött akkor az egész országban. Sok embernek keresetforrás a választás s a jelölt kénytelen belemenni a visszaélésbe, ha reményét földadni nem akarja. Nem a jelölteknek, a választóknak kellene e tekintetben szigorúság. Az olyan üzérkedő kerülettől a képviselőküldési jogot kellene bizonyos időre megvonni.

Kerületünkben eddig ennyire nyilvánvaló visszaélések nem fordultak elő. Sőt az ezidei választások előzményei is mintha a tiszta választás megnyugtató előjelei vol-

nának. Az ellenzék legalább eddig a mult idők ököljogát nem hozta forgalomba. Tiszteljük egymás meggyőződését s annak nemes fegyvereivel küzdjünk egymás ellen. Nincs okunk egymásról feltenni a hazaárulást. Különböző utakon, de mindannyian a haza érdekeit viseljük szívünkön. Eddig legalább nincs okunk attól tartani, hogy ez a méltóságos nyugalom a kitörő személyes küzdelmek s viharok előjele volna.

Választási mozgalmak Zemplénvármegyében.

— jan. 12.

A Zemplénvármegyében megindult választási mozgalmak hullámai a választások közeledtével mindinkább magasabba esznek fel.

A választásokkal összefüggő mozgalmak minden eddigi mozzanatáról értesítettük már olvasóinkat előző számunkban. Most — újabb értesüléseink alapján — a következő tudósításokat adhatjuk le:

A sátoraljaújhelyi kerület volt országgyűlési képviselője, Dókus Ernő az alábbi nyílt levelet intézte a kerület választóihoz. E nyílt levelet még lapunk előző számának megjelenési napján kaptuk közlés céljából, de lapzárta után érkezvén jelenlegi számunkban közöljük le a következőkben:

Tisztelt Polgártársaim!

Ő eszári és apostoli királyi Felsége az 1901. évi október hó 24-ik napjára összehívott országgyűlést mai napon feloszlattán, az önöktől nyert megbízatásom véget

nulmányairól, jó s rossz, jámbor s viselt dolgairol.

Bizalmas emberek lettünk. Rajongó esókom, néma imádatom megoldá gyereknyelvét, megnyitá serdülő ifju szívét.

Az eleven, szellemes, zseniális gyerekek nemesak jels, sikeres vizsgáról voltak kitűnő bizonyítványai. Volt már gyerek szerelme is. Bizony! Ott feslett, melegegett, fejlődött, szépen, nemesen, tisztán.

És a néni ezt nyomban kiolvasá a nagy lány szemek rajongó, nedvesen fénylő tekintetéből, mikor elpirulva kérdé: „A Bözsit látta a néni? Milyen szép, kedves, okos és jó, szorgalmas!” S a sok dicséret nem fogyott el tüzesen piros, szerelmes ajkáról.

S én bámultam bele e tiszta tüzlélek jámbor lelkébe. S tápláltam kis szíve nagy szerelmét, óhajta, majdnem követelve Tibim tizenhat éves szívtől, hogy hü maradjon első szerelméhez.

Hittem benne, hogy ez lehet legszébb álma. Ez lesz boldogsága.

A tizenhat éves szerelem erősödni, fejlődni fog, szépen, nemesen.

S én leszek, ki fejleszteni igyekszem, nehogy ifjam kiábránduljon, reális szerelmek, sokféle kalandok után futkosson.

Maradjon — ódivatu — de igazi

A ZEMPLÉN TARCÁJA.

Tibi.

A „Zemplén” számára írta: S. Lów Róza.

I.
Nyole hónapja volt, mikor itt jártam „Zemplén”-ben. Itt a híres „Hegyalján”. Kérem, ne forduljanak el tőlem unott, türelmetlen arccal, mert gyerekről mesél.

Nem lesz unalmas — ígéri, akarja. Nem is volt az gyerek. Nem is kezdett az lenni. Mint kész, értelmes, okos ember, finom, nemes lélek, szerető szívvel, melegen sugárzó szemekkel nézett először bele ebbe a tarka-barka világba. Ávval a nagy, élénk, nyílt, fényes tekintetével, melylyel elragadott mindenkit, mivel emberré pecsételé kis gyerek voltát, mivel meglopta ifjak, vének szívét.

A maga gyermekéről, kutyájáról ne meséljen az ember — mondja valaki. — E gyerek nem enyém. Csak bolondja vagyok, mint sokan, kik egyéniségének, személyének varázsa, hatása alatt állanak.

Bolondja annak a falu apraja, nagyja, szülője, nagyszülője, rokona mind! — Ó hozott ide a távolból a szépséges Hegyaljára, hol vigan szüretelnek, serényen tapossák az asszut, a sok édes szőlőt s leányok az ifjak-

kal a borház földjét tüzes cigányzene mellett.

Szaporán szedik mézét a hegynek, gyönyörű, dús áldását Istennek. Diszét, büszkeségét a híres Hegyaljának.

Vidámak a szőlősgazdák. Elevenen futkosnak a meredek hegyeken, mosolygósak a gazdasszonyok, pajkosak a fiatalok, csak mi ketten nem örülünk a szüretnek. En meg Tibi.

Mi egymásban találjuk fel az élet szépségeit, gyönyörűségeit, örömeit. Ragyogó tekintettel, őszinte, gyermeki édes örömmel simult arcomhoz, borult nyakamra, ölelt édesen, melegen, igazán, önzetlenül, kedvesen gyerekkarja, gyereklelke. Kár gunyosan mosolyognotok. En tudom csak, mily nagyon tud Tibi szeretni, pedig csak nyole hónapos!

Mit nekünk cudar, önző, hideg világ! Sivár fényessége, hangos, hangzó bókolása, hű ékessége a diszes szüretelő publikumnak? Mit nekünk szüret. Hegyalja ünnepe, büszkesége, öröme, haszna? Mit nekünk a küzdő, serény, versengő világ itt, ha mi egymáshoz simulhatunk nagy szeretetben, ugy-e én, drága, édes Tibikém.

II.

Nyole éves volt, hogy ott jártam. Már szüret után érkeztem. De szőlő s szeretet dusan fogadott.

Tele szívvel, tele marokkal szór-

ták, hozták élembe. Tibi is majszolt rajta picit, édes szájjával, engem öszszefelve a sok furmint s hárslevelű szőlőtől murcos ajkával, számtalan esőkjával.

S néni-jének agyon kellett ennie s esőkoltatnia magát, mert Tibi a zsarnok, az édes kincs, a szeretet, a jószág, gyöngédség — most már maga a szorgalom, az ambíció — követelte, kérte. Mert kérem ő III. osztályu jelles tanuló s épen úgy meghódítja tanítóját, mint mindenkit, ki nagy, fényesen tündöklő, szellemességtől sugárzó szemébe tekint.

Nagy jövőt, fényes tehetséget jósol neki mindenki. Lelkesedéssel szavalja a „Talpra magyar”-t. Nem magol, csak úgy szedi értelemmel kis agyába a tudományt s megkapó, megható naivsággal lelkében, mosolyával mondja: „Sokat, mindent fogok tudni! Még írni is, mint te néni!”

III.

Tizenhat éves volt, hogy a Hegyalja őszi színeibe öltöztetett, édességekkel megáldott hegyeit jártam. Szép volt a régi, öreg Hegyalja, piros szőlőtőkéivel, őszi napsugaras, hangulatos képével.

Már nem esőkolódtunk otthon. Komoly, benső szeretettel jártuk a hangos, eleven hegyeket.

Tibi beszámolt élményeiről, ta-

ért s én azt hátatelt szívvel adom vissza kezeikbe.

Amidőn így megszűnik ezen összekötő kapocs, engedjék remélnem, hogy azon kegyes jóindulatot, melyet közel tizenhat éven át méltóztattak velem szemben tanusítani, jövőre se fogják megvonni tőlem, ki örök hálám jeléül, bár változott viszonyok között, mindenkör készséggel fogom e kerület és minden lakójának érdekeit szolgálni s tehetségem szerint előbbre vinni.

Fogadják ismételtlen igaz tiszteletem nyilvánítását.

Budapesten, 1905. évi január hó 4-én.

Dókus Ernő.

Dókus Ernőnek, a népszerű képviselőnek távozását a sátorlajuhelyi kerület szabadalvú választó polgársága mély sajnálattal vette tudomásul, mert Dókus Ernő, ki a sátorlajuhelyi kerületnek közel tizenhat éven át volt képviselője: közhasznú munkásságával, agilitásával — mely Sátorlajuhely város legutóbbi kiépülésében is erős bizonyítékot le — osztatlan elismerést és őszinte méltánylást vivott ki magának a kerületben.

A sátorlajuhelyi szabadalvú párt ezek után tudomásul véve Dókus Ernő visszavonulását: jelöltjéül dr. Molnár Béla volt országgyűlési képviselőt kérte fel, ki a jelölést elfogadta s ki már a közeli napokban fogja Sátorlajuhelyben, valamint a kerület többi községeiben programmbeszédét megtartani.

Molnár Béla jelölésének híre hamar elterjedvén, a képviselőjelöltet jelöltetése alkalmából a vidékről is számosan üdvözölték. Elsőnek üdvözölte Molnár Bélát Molnár Viktor temesmegyei főispán.

Ezek szerint a sátorlajuhelyi kerület jelöltjei: a szabadalvú párt részéről dr. Molnár Béla, az ellenzéki párt részéről dr. Buza Barna.

A nagymihályi választókerületben f. hó 12-én lépett fel szabadalvú párti programmal dr. Demkó Kálmán fővárosi főgymnáziumi igazgató, ki ez alkalmából a kerületbe le is utazott programbeszédének megtartására. A nagymihályi kerület szabadalvú jelöltje tehát dr. Demkó Kálmán, a disszidensek gróf Hadik-Barkóczy Endre.

A többi kerületekben változás a jelöltek személyére nézve nem történt.

diákszerelmével, legédesebb álmánál, rózsás illúzióinál s a még rózsásabb, szebb Bözsínél.

Tibim tanult, fejlődött, szellemileg, testileg gyönyörűen. Bözsím virult, nőtt szépséges bimbóvá, bájos hajadonná, míg a néni fehéredett. De szive, lelke ifju maradt szeretetben, gyöngédségben. Nála találkoztak. Ó hevité, lelkesíté, tanítá őket, szép, tartós, igaz, benső, örök szerelemre.

Ó kereste az alkalmat szép, ártatlan gyermekidillekhez. Ó öntözé az érzelmeit a hűség harmatával, a szeretet rajongásával. Ó birta csak maga a nagy titkot, hogy Bözsi és Tibi egyek.

IV.

Nyole évvel később, hogy ott jártam, Tibiből bajszos legény, kitűnően végzett ember: doktor jurisz vált. Irigylet, kedvelt egyén, keresett párti lett.

Csábitják Bözsijét rémmód, mindenfelől: ki vagyonnal, ki ranggal, ki ésszel, ki szívvel, de Bözsi olykor szülei rábeszélései elől, mintegy vértetni akarva magát: néni keblére fut. S ott megszilárdul erélye szüleiével szemben, kik kételkednek Tibi állhatosságában.

Bözsi sok kérője haza zavarja Tibimet kedves fővárosából, ujonnan, becézgetéssel berendezett és szépséges, ifju reményekkel felékesített irodájából, hogy oroszlanmód elragadja

A mádi választó kerületben folyó hó 8-án délután tartotta meg a választó kerület polgársága Mádon értekezletét a választásra vonatkozólag, melyen Osváth Mátyás választatván meg elnöknek, ki Bernáth Béla eddig volt képviselő mellett foglalt állást, mit Illésházy Endre nyugalmazott községi jegyző támogatott hosszabb beszéddel. Ezek után Vashegyi Péter szólalt fel és hosszú, beható beszéddel védte meg a szabadalvú párt programját, mire a szónokot a jelen volt szabadalvú polgárok számosan üdvözölték, kijelentve, hogy a szabadalvú eszmének és pártjának továbbra is hű tagjai maradnak. Mindezek után a függetlenségi eszmének hívei 26 tagból megalakították a 48-as függetlenségi pártot, melyen megválasztották elnökül Osváth Mátyást, alelnökül Pálóczy Józsefet, jegyzőül pedig Bálint Jánost Mád község főjegyzőjét, ki azonban azt el nem fogadta azon határozott kijelentéssel, hogy ő Tisza Istvánnak és a szabadalvú pártjának rendíthetetlen híve s így Mihályi Endre volt községi bírót választották meg. Az így megalakult függetlenségi párt Bernáth Bélát jelentette ki jelöltjének, azon hozzáadással, hogy program beszédének megtartása alkalmával kötelező nyilatkozatot kell adnia arra nézve, hogy politikai elveit többé nem változtatja meg.

Bernáth Béla e hó 11. d. u. 2 órakor tartotta szavazóját Mádon. Ellenjelöltje ezideig nincs.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Rendkívüli vármegyei közgyűlés.

— jan. 12.

Abból az alkalmából, hogy az 1904. évi dec. hó 29-én a központi választmány ujjalakítása tárgyában hozott közgyűlési határozatot a belügyminiszter törvényszerűség indokából megsemmisítette: Dókus Gyula alispán f. hó 12-én d. e. 10 órára rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen tekintettel a politikai helyzetre, a törvényhatósági bizottság tagjai nagy számmal jelentek meg s a gyűlés iránt általános érdeklődés nyilvánult meg.

A rendkívüli vármegyei közgyűlésen a disszidens főurak is nagy számmal voltak képviselve. Ott vol-

Bözsi kezét szülei markából, kéri őrra elől s néni kebléről.

Hogy oda borulhasson hálát zokogni, áldást, imádkozni a néni ősz fejére, ki néki anyja, barátnéja, kényeztetője, cimborája, boldogságának megteremtője volt.

S a néni büszke Tibijére, ki olyan akaratos férfi, mint a milyen gyerek volt, mikor a legszebb, legbecesebb rózsát letépte még barna hajáról. Most is letépte az élet kertjéből, kivivta a srstól, követelte szüleitől s kiérdemlé Bözsijétől legszebb virágát: örök, édes szerelmét, első lángérmét a legnemesebb szívnek, gyönyörű leányának, lányuk legédesebbikének.

Most volna a legszebb epizódja Tibim életének. Most nyujtaná a legszebb képet, méltót, előkelőt, kiváló festői művészi esetének, amint ott állnak kétfelől, ölelve imádatlalt a néni romantikus, fellengző, tisztos fejét. Ki bensőn ölel, tüzes, hálás ifjút lángszemekkel, ében hajjal. S szerelemes, ábrándos szemű biborpiros leányarcot, arany hajjal.

Oh, gyönyörűen megkapó e kép: „A jövő reménye s a multak álma.” Multjának egyik szép eszménye: A szerelem legszebb páros képe.

Tollam festene, színeznem, hüen, igazán, tovább, de közönségem unatkoznék, megki mélem. Elég lesz mára.

tak a jelen voltak között: gróf Andrássy Tivadar, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Andrássy Sándor, báró Sennyey Géza és István, gróf Hardeberg Aladár, báró Vécsey Tamás és még többen.

A gyűlésnek tárgysorozatában csupán három tárgy lévén: a rendkívüli közgyűlés már a déli órákban véget ért.

Szinyei-Merse István főispán a rendkívüli közgyűlést 10 órakor nyitotta meg s mindenekelőtt bejelentette a közgyűlésnek, hogy Szirmay Pál udvai birtokos elhalálozván — tekintettel a vármegye és a haza érdekében kifejtett közhasznú tevékenységére — indítványozta, hogy a törvényhatósági közgyűlés a haláleset feletti részvétét iktassa jegyzőkönyvébe: — amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Ezután elnöklő főispán bejelentette, hogy az 1904. évi december hó 29-én a központi választmány ujjalakítása tárgyában hozott közgyűlési határozatot a belügyminiszter törvényszerűség indokából megsemmisítette s ennelfogva új választást rendel el.

Ezután szavazatszedő küldöttségeként az egyik terembe: dr. Farkas Róbert elnöklelte alatt Gergey Pál és Dókus Mihály bizottsági tagokat, a másik terembe pedig Matolai Etele elnöklelte alatt Bálint Dezső és Ihnatókó Emil bizottsági tagokat küldötte ki.

A szavazás eredményeképpen megválasztották a központi választmányba a következő tagok: Az ujhelyi kerületben: Andrássy Tivadar gróf, Ambrózy Nándor, dr. Buza Barna, Fejes István, dr. Fried Lajos, Katinzky Géza, id. Meczer Gyula, Miklóssy István, Dókus Ernő, Molnár István, Pekáry Gyula, Reichard Mór, báró Sennyey Géza, Zinner Henrik, Widder Gyula; a lizskai kerületben: Gruska Lajos, Nagy Barna, dr. Lácay László, dr. Zsindely István; a mádi kerületben: Bernáth Béla, Székely Károly; a megyasszói kerületben: Potoczky Dezső, Potoczky Kálmán; a bodrogközi kerületben: Mailáth József gróf, Meczer Béla, id. Miklós Béla, báró Sennyey Miklós; a nagymihályi kerületben: Ganzauh Miklós, Mauks Árpád; a homonnai kerületben: dr. Csőke József, Andrássy Sándor gróf; a terebesi kerületben: Besseney István, Péchy Adám, Spillenberg József.

A választásnak megejtése után a nyugdíjazás iránt beadott kérvények tárgyalattak, melynek eredményeként a törvényhatósági bizottság Nemthy József árvaszéki elnököt 33 és fél évi szolgálati idő után, évi 4698 korona, Majoros András őrhajdút pedig 39 és fél évi szolgálati idő után évi 891 korona járandóssággal nyugdíjazta.

A közgyűlési jegyzőkönyv nyomában hitelesítettvén: a közgyűlés ezzel véget ért.

HIREK.

Műkedvelői előadás Gálszécsen.

Gálszécs, 1905. január 10.

A József főherceg védnöksége alatt álló és egy szanatórium felállítását célzó országos mozgalom hullámai Gálszécs városát is megérintették. Lelkes asszonyok, élükön a derék agilis járásorvossal sorompóba léptek a cél érdekében és elhatározták, hogy műkedvelői előadást rendeznek, melynek tiszta jövedelme részben a nevezett szanatóriumra, részben a Gálszécsen felállítandó járási kórházra fordítatik. És az ige testté lett. Igenis. A műkedvelői előadás bállal összekötve, folyó hó 7-én zajlott le és annál érdekesebb volt, mert ez volt az első bál Zemplésvármegyében a József főherceg védnöksége alatt megindult s egy népszana-

tórium felállítását célzó mozgalom javára.

A görög böles (ha a fejem leütnék se tudnám megmondani most kótyagos fővel, hogy melyik) azt a merész állítást kockáztatta meg, hogy „senki sem boldog halála előtt”. Százat tesztek egy ellen, és azt követő bálon jelen volt nagy és fényes közönség érzelmeit tolmácsolom, hogy ha a t. görög böles ur folyó hó 7-én Gálszécsen azon estén jelen lett volna, axiómáját feltétlenül visszavonja, vagy legalább oda módosítja, hogy senki sem lehet boldog, míg Gálszécsen egy koncertet és bált, mint amilyen volt a f. hó 7-iki: végig nem élvez.

Már a műsor oly ügyesen volt összeállítva, a szereplők oly jól voltak kiválogatva, hogy minden egyes pont valóságos élvezetet nyújtott a közönségnek.

Hartman Margit urnő, ez a zseniális zongoraművész nőtotta meg a műelvezetet. Eljátszotta Chopin, Scherzo B. Moll, Mignon, Fritz Spindler műremekét. Majd, Liszt — Rapsodie 15. Ezután a Rákóczi induló, ez a vért hevesebb mozgásba hozó darab következett, Hartmann Margit urnő és Malcher Béla ur előadásában. Ezt felváltotta egy vigjáték: „Megjött a papa”. Irta: Erdélyi Zoltán. Szerepeltek: Pikna Vilma és Spillenberg Elza kisasszonyok, Grünfeld Sándor és Gazdy Béla urak. Mindnyájan nagyon kedvesek voltak. A következő szám, hegedű-szólo, előadta: Knoblauch Richard ur, énekelte Malcher Béla ur, mindketten remekeltek. Gordonkán játszott Olchváry Ernő, cimbalmon kísérette Stépán Aladár. Virtuozitással szerepeltek. Bezárta a műsort egy monolog, előadta Izsépy Zoltán. Ez is nagyon jó volt. A szereplőket többször kihívták és megtapsolták.

Alig záródott be az előadás, büvész-kezek (mert csak büvészek tudnak egy termet oly hirtelen táncteremmé alakítani) alkalmassá tették az előadási helyiséget a táncolásra. És folyt is a tánc kiváló kivirradtig.

Jelen voltak: Asszonyok: Besseney Istvánné, Dobó Józsefné, dr. Elek Imréné, Eperjessy Elemérné, Grünfeld Izráelné, Kemény Teréz, dr. Kende Miksáné, Klein Adolfné, Klein Ignácné, ifj. Koch Gáborné, Kovács Sámuelné, Malcher Béláné, Malcher Lászlóné, Malonyay Ferencné, Marikovszky Pálné, Molnár Adéláné, Nemes Sándorné, Neuwirth Béláné, dr. Novák Istvánné, Pafesuga Jánosné, Pekáry Gézné, Péter Mihályné, Pikna Pálné, Sárkány Imréné, dr. Schwarcz Ignácné, Spillenberg Józsefné, Solyom Istvánné.

Leányok: Egri Lujza, Grünfeld Etel, Hartmann Margit, Izsépy Sárka, Klein Frida és Regina, Korláth Sarolta (Kassa), Malcher Kamilla, Marikovszky Anna és Giza, Nemthy Anna és Mariska, Papp Kornélia, Pikna Vilma, Sárkány Vilma és Theisz Lenke.

Toth Antonia Agnes. A sz. Vincéről nevezett irgalmas nővérek sátorlajuhelyi rendházának nagy gyászja van. Egyik szeretett rendtársnőjük Toth Antonia Agnes f. hó 11-én este hosszas szenvedés után 58 éves korában elhalálozott. Az elhunyt irgalmas nővér a helybeli intézetben 1887—1899-ig működött mint polg. isk. tanítónő s szíves, kedves modorért nagyszámu tanítványai különös rajongással csüngtek rajta; valósággal anyjuk volt. Az 1904. tanévben került ismét vissza s bár kíváncsított az iskolába, folytonos gyengékedése majdnem teljesen akadályozta; de azért tanított néhány órát hetenként. A betegség, mely életét kioltotta, csak három napig tartott. Tüdőgyuladást kapott, ami röviden végzett vele. — Rendtársnőinek testvéri szeretete s nagyszámu hálás tanítványainak könyei kísérik sirjába. A gyászeset al-

kalmából rendtársnői a következő gyászjelentésben tudatták elhunytát: A sátoraljaujhelyi sz. Vincéről nevezett irgalmas nővérek rendháza fájdalommal telt szívvel jelenti Tóth Antonia Ágnes irgalmas nővérnek, f. hó 11-én este fél 8 órakor hosszas szenvedés után, 58 éves korában, miután szent hivatásában 40 évig hűségesen szolgált, a halotti szentségek ájtatos fölvétele után történt gyászos elhunytát. Az Istenben boldogult irgalmas nővér hült tetemei f. hó 13-án d. u. 2 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint, a helybeli köztemetőben a föltámadás boldog reményében fognak nyugalomra helyeztetni. Engesztelő szentmise áldozatot drága halottunk lelki üdvéért folyó hó 12., 13. és 14-én, nemkülönben halálának 7-ik és 30-ik napján reggel fél 8 órakor tartunk a Carolineum házi kápolnájában. Sátoraljaujhely, 1905. január 11. Az örök világosság fényeskedjék neki! Nyugodjék békében!

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Moncsák Sándor* klenovai k. tanítót a beresényfalvi iskolához, — *Tibay Sándor* nagybrezsnyci áll. tanítót a sorok-sári állami népiskolához, — *Répay Berta*, okl. tanítónőt Töketeresre rendes tanítónővé, illetve tanítónővé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Farkas István*, volt sárospataki főiskolai sénior eljegyezte *Nagy Erzsikét*, Nagy Ignác miskolczi ref. esperes-lelkész leányát Miskolcon.

— **Köszönet.** Mindazon barátainknak s ösmerőseinknek, kik felejtethetetlen kis lányunk elhunytakor részvétükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek s kiknek ezt személyesen még nem köszönhetjük, ez uton mondunk hálás köszönetet. Ifj. *Bajusz József* és neje.

— **Orosz katonaszökevények.** A mióta az orosz lengyelországi tartományokban a cár elrendelte az általános mozgósítást, tömegesen menekülnek át a galicziai határon a lengyel katonaszökevények. Közülök sokan vetődnek Zemplénnégyezőbe is, különösen pedig Sátoraljaujhelybe. E napokban is két orosz katonaszökevény érkezett a városba. Mind a kettő nős, családos ember, akik a mandzsuriai harcra való halál helyett inkább a számkivetést választják és új hazát keresnek. Teljes két hónap óta utaznak gyalog. Magyarországon kívánnak letelepedni, mert itt biztonságban érzik magukat és a népet is jobban tetszik nekik. A rendőrkapitány a két katonaszökevényt jelentkezés után szabadon bocsátotta.

— **Karácsonyi ünnepély Monokon.** A monoki áll. kisdudóvódában szépen sikerült karácsonyi előadás volt, — mint tudósítónk írja — f. hó. 8-án. A program elnöki üdvözlő, alkalmi párbeszéd, mulatságos falusi jelenetből állott, s kedves élőképvel végződött. Mindenkit meglepett a gyermekek bátor fellépése, tiszta, hanglejtéses beszéde, nemkülönben az izléses diszítés. *Bessenyei István* esp. ovodai elnök teljes elismerését fejezte ki s úgy a saját, mint a szülők nevében köszönetet mondott az ügybuzgó és szorgalmas óvónőnek.

— **A Zemplénnégyezői Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztályának gyűlése.** A Zemplénnégyezői Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztálya a f. hó 16-án d. u. a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre a tisztelt tagok minél nagyobb számmal való megjelenését kéri *Láczay László* szakoszt. elnök.

— **A sátoraljaujhelyi katolikus olvasókör** folyó évi február hó 12-én, a városi színházban táncmulatságot tart, melyre a rendezőség e napokban bocsátja ki a meghívókat.

— **A boritaladó leszállítása.** Minden valószínűség szerint mielőbb befog következni a boritaladó leszállítása. Nemcsak a földmívelésügyi mi-

niszter karolja fel ezt az eszmét, hanem a pénzügyminiszter is foglalkozik vele. Erre enged következtetni a kereskedelmi kamarához intézett azon kérdése, vajjon van-e kilátás arra, hogy az adó leszállítása folytán a kamara területén a borfogyasztás emelkedni fog? Kétségtelen, hogy a kamarák tudni fogják, mily feleletet adjanak, hogy a bortermelők szempontjából nagyfontosságú kérdés minél kedvezőbben oldassák meg.

— **Műkedvelő előadás Tállyán.** A farsang beálltával Tállyán is megkezdődött a mulatságok sorozata, amelyet a tállyai hölgyekből és urakból alakult állandó „Műkedvelő társulat”-nak kitűnően sikerült előadása nyitott meg. Előadatott: „A falu rossza” kitűnő népszimű, amelyet az alakítás oly tökéletességével adtak elő, hogy tanult színészeknek is dicséretre vált volna. De nem is volt hálátlan a teljes intelligenciából álló közönség, melynek tetszés nyilvánítása tapsviharban nyilvánult meg. A sok, igazán színészi pályára született tehetség között egyes személyekre nem térhetek ki, amennyiben mindnyájan a közönség teljes elismerését nyerték meg. Előadás után tánc volt kiválós reggelig, s a messze vidékről összegeregett hölgyek és ifjak a legjobb emlékekkel távoztak Tállya városából.

— **Anyakönyvi statisztika.** A sátoraljaujhelyi anyakönyvi hivatalban a múlt 1904. évben bejegyeztetett: 717 születés, 501 halálozás és 151 esetben házasság.

— **A közigazgatási bíróság legújabb döntvényei.** Szerződéses munkások rendőri előállítására iránt beadott kérvények bélyegmentesek. A városok tulajdonát képező és állandóan katonai beszállásolás céljára szolgáló laktanyák nemesak házadó, de illetékegyenérték alól is mentesek. Ha a közönség a jegyzői földek után járó állami adók fizetését magára nem vállalja, úgy ezek az adók, mint teljes jogú birtokot a haszonélvező jegyzőt terhelik.

— **Köszönetnyilvánítás.** A m. á. v. sátoraljaujhelyi altisztek által jan. hó 7-én rendezett táncmulatságnak tiszta bevétele, — levonva az összes kiadásokat: 155 kor. 68 fillért tesz ki. A tisztelt felülfizetőknek és kik jegyeiket megváltották, valamint kik szívesek voltak megjelenésükkel a mulatság fényét emelni, ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség. *Felülfizettek:* Guttman Armin 8 koronát. — Hegedüs Győző 6 kor. — Kovács Károly 5 kor. 40 fillér. — Widder Gyula, Tóth Gergely 5—5 kor. — Pecz Vilmos; a „Zemplén” szerkesztősége és kiadóhivatala, Gold József 3—3 kor. — Danieskó Istvánné, Ivánko Jánosné, Szegő Sándor, Pongrácz Sámuel, László Béla, Szilágyi József, Magyar Ferenc, Téri János, Vilkuš N., Maholányi László, Schmidt Lajos 2—2 kor. — Rösner Tivadár, Dévai Lajos, Várady Géza, Kasza Sándor, Fehér Ferenc, Császár Viktor, Kubinszky Salamon, Hlínvánszky József, Szögedy István, Moldoványi György, Delyi János, Stefán Mária, Domokos Endre, N. N. 1—1 kor.

— **Törvényhatósági építkezések és a magyar ipar.** A belügyminiszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, a melynek célja a törvényhatósági építkezéseknél a magyar ipar érdekeinek lehető biztosítása. A körrendelet körülményesen megszabja azokat a feltételeket, a melyeket a törvényhatóságnak a vállalkozókkal kötendő szerződéseknél szem előtt kell tartaniok. A rendelet 5-ik szakasza pedig meghagyja, hogy az építkezéseknél a vállalkozóknak csakis oly anyagot szabad külföldről beszerezniök, a melyet Magyarországon egyáltalán nem gyártanak.

— **Uj csomagolású szivarkák.** A dohányjövendéki igazgatóság néhány hét óta a szultán-szivarkákat ötösével, kis csomagokban bocsátotta for-

galomba s ez az új rendszer, amely higiénikus szempontból nagyfontosságú és a dohány minőségére is kihat, rendkívül emelte a fogyasztást. Az igazgatóság most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a többi szivarkanemeket ugyanígy hozza forgalomba, amint azt a külföldön már régen meghonosították. Ezzel számos fertőzésnek lehetne elejét venni, amely egy a kiszolgáló személyzet, mint a vevőközönség révén terjed a szivarkák fogdosása által.

— **Farsangi naptár.**

Január 14-én: A sátoraljaujhelyi uri fiatalok zártkörű piknikje a városháza nagytermében.

Január 15-én: A szabómunkások és munkások ujhelyi csoportjának táncmulatsága a „Magyar Király táncterme”ben.

Február 5-én: A zemplénnégyezői órhajduk táncmulatsága a „Magyar Király” tánctermeben.

Február 12-én: A katolikus olvasókör táncmulatsága a városi színházban.

— **Cimbalmok, Schunda Vencel** József es. és kir. hangszergyáros birneves gyártmányaiból állandó bizományi raktár *Werner Sárika* okl. cimbalom-tanárnő cimbalom-magániskolájában, Sátoraljaujhelyben. A legelőnyösebb részletfizetési módokat.

SZÍNHÁZ.

** **A Komjáthy-társulat** a husz bérletre hirdetett téli évad második ciklusának első előadásaként „Az áldozati bárány”-t — a már általunk közölt szereposztásban f. hó 12-én hozza színre. Holnap, f. hó 13-án pénteken a „Feodóra” Sardou négy felvonásos színműve kerül bemutatásra a következő szereposztásban: Ipanoff — *Komjáthy János*; Sierieux — *Somlai Arthur*; Grets — *Bartha*; Tsi-leff — *Szenássy*; Feodora — *Komjáthy-né*; Sokareff — *Takács*; Dimitri — *Kondráth*. Szombaton, f. hó 14-én *Poole János* öt felvonásos vígjátéka a „Pry Pál” kerül színre. A darab szerepei következőképp vannak kiosztva: *Hardy* — *Fenyéry*; *Eliz* — *Kondráth*; *Frank* — *Magas*; *Witherton* — *Baróthy*; *Stanley* — *Somlay*; *Harry* — *Szenássy*; *Marianne* — *Fai Flóra*; *Grasp* — *Bartha*.

IRODALOM.

Fekete karácsony.

— *Visszaemlékezés 1904. dec. 24-re.* —

Leszállt a nap korán, csendes este lőn.
Künnállok e napon a kis temetőn.
Egy új sírhant felett; anyám sírja ez,
Könnyes szemem messze — multban révedez.

Régi, szép karácsony!... legszebb ünnepünk!
Áldott égi jószág, itt voltál velünk.
Jó anyai arcod fénylett, mint a nap;
Oh de boldog voltam, hogy így láttalak!

Karácsony van ismét, minket elhagyál,
Elrablott örökre tőlünk a halál.
Boldogság vár másra e szent ünnepen,
Én elvesztett boldogságom temetem. . .

Kossuth Pál.

— **Az „Ungvári Közlöny”** című Ungvárt megjelenő hetilap új évtől kezdve politikai lappá lett. A huszonhetedik évfolyamban megjelenő közkezdelt felvidéki ujságot, — mely sok és becses szolgálatot tett a magyar kulturának ott a végvidéken, — tovább is *Lévai Mór* fogja szerkeszteni, bizonyára még fokozottabb buzgalommal, szeretettel és temperamentummal, mint eddigel.

TANÜGY.

Az ungvári kir. bábaképző-intézet ügyrendének kivonata: 1. A téli tanfolyam kezdődik: február 1-én, végződik június végén; az őszi: szeptember 1-én, végződik január végén. 2. Az előadási nyelv magyar; a ruthének és tótok saját nyelvükön is kapnak külön oktatást. 3. A felvétel a jelentkezés sorrendje szerint eszközöltetik. Egy tanfolyamra 30 tanítványnál több nem vétetik fel. 4. A felvételhez szükséges okmányok: a) keresztlevel, a) erkölcsi bizonylat, c) orvosi bizonyítvány. Általában középkorú, egészséges; — városok és nagyobb községek részére pedig csak írni, olvasni tudó egyének vétetnek fel. 5. Kisebb községekbe törekvő s ezek között első sorban a már községi baba minőségben működött növendékek az illetékes közigazgatási hatóság előterjesztésére a nmélt. m. kir. közoktatási kormánytól az intézet igazgatójának előterjesztésére 50—100 korona; a nmélt. belügyi kormánytól pedig a törvényhatóság alispánja utján 180 kor. készpénzsegélyben részesülhetnek. Ezenkívül kivételesen tandíjmentességet is nyerhetnek és használatra kaphatnak egy, az illetékes község tulajdonát képezendő felszerelt bábátáskát. 6. Városok és nagyobb községekbe törekvő növendékek az intézet részéről anyagi segélyben csak kivételesen részesülnek; ezek szükségletei egy tanfolyam alatt a következők: a) beiratási, tan- és vizsgadíj 40 korona; b) lakás és élelmezési költség 5 hóra cca 100 kor.; c) 1 felszerelt bábátáska 30 kor.; d) oklevélre bélyeg 2 kor.; összesen 172 korona. Előleges beiratkozáshoz az 5-ik pont alatt jelöltek okmányait, a 6-ik pontban jelöltek az okmányok mellett ellenben 10 kor. beiratkozási díjat is tartoznak befizetni. 7. A terhésség 8-ik hónapján tul lévő nők az intézet szülészeti klinikájára felvétenek és lebetegedésük, illetve felüldülésükig ott teljes ellátás, ápolás és orvosi kezelésben díjtalanul részesülnek. A gyermekágyasok ápolási díjai az intézet állandó ügyviteli költségét képezik, ez okból azok behajtására az intézet (mint ez a köz-kórházakban ápoltnál szokás) nincs utalva. 8. Dajkaságra törekvő gyermekágyasok elhelyezését az intézet igazgatósága közeviti. Ezen elhelyezésekért a dajkát felfogadó fél nyolcz korona díjat fizet, mely összegből 6 korona az intézet jótékonyági alapjára, két korona pedig az intézeti szülészeti jutalmazására fordítatik. Dajkaságra csakis alkalmas és minden esetben orvosilag megvizsgált nők lesznek ajánlva. 9. A gyakorlati bábaképzés elősegítése céljából kívánatos, hogy az intézet szülészeti klinikájára mentől népesebb legyen; ez okból a bábaiskola nagyjelentőségű feladatának is szolgálat tétetik azzal, ha a szegényebb sorsu, terhes nők lebetegedésük tartamára a nevezett szülészeti klinikára utaltatnak. 10. Levelezések az alábbi címhez intézendők. Ungvár, 1905. január 7-én. Az ungvári kir. bábaképző-intézet igazgató-sága.

NYILT TÉR*)

Köszönetnyilvánítás.

A város polgármesterének, tisztii karának és mindazoknak, kik Istenben boldogult férjemnek vég-tiszteltetését szíves megjelenéseikkel az én leirhatatlan nagy fájdalommat enyhíteni szívesek voltak, — ezuttal is hálás köszönetet mondok.

Sátoraljaujhely, 1905. január hó 10-én.

Özv. *Rakmányi Jánosné.*

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadótulajdonos: *Éhler Gyula.*

